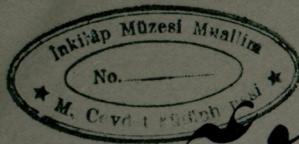

۱ تموز ۱۹۲۳

مای ۷۹

در دنجی جلد

کیلی مخبر

په رلوتی [حیاتی ، اثرلی و خصوصیتی]

اولومی

« په رلوتی » ، حزیرانک اونځی بازارکونی
« هندای » ده ، اوغلی ، کلینی و برفاج دوستی

اویقوسته دالمش بولونیور .

اسمی ، شهرتی ، اثرلی

« په رلوتی » ، مستعار بر نامدر . بوبوک

بوكوچوك سياحتنده باقلا دی . نمشی ، بوبوك
مراسله ، دكزطريقه « هندای » دن روشفوزه ،
دوغديقي ، بوبودي اوه نقل ايديش واولجه بالذات
كشديسي طرفندن ، اوک باغچه سنده حاضرلانا

په رلوتینک ددغریفی اوک باغچه سنده کی مزاری

ادیک اصل اسمی « زولین ویو » در . لوتی ،
« تاهیتی » اطهسته مخصوص برجییک آسیدرکه
ادیک دوستری اوکا پونامی ، « لوتینک ازدواجی »
عنوانلی حکایه سنک ماجراسته تلپا ویرمشرلدر .

مزاره دن ای دیلشدر . شمیدی ، « په رلوتی » برعالمه
باغچه سنک تنها برکوده سنده ، یالکزامتی طاشیان
متواضع برطاش آلتنده ، آغاچلرک یابراق کورولتینی
و اوزاقدن بحر محیطک سسلری دیکلرک ابدیت

اورته سنده صوک نفسی تسلیم ایتشدر . « په رلوتی »
احوال صحیه سنده حاصل اولان اونی برصلاحدن
جسارت آلروق ، برهفته اول روش « دن
« هندای » دمکی یالیسته کشیدی . اولوم اونی

حرب ايدن برجاهد قلميله يازى يازمه باشلايجه هر تورك قلمنده منت و حرمت حسى اويايدرمه باشلايان اسى بردن خلق طبقه لارى آراسه داغيدلى. حرب عمومى (بيدرلوتى) ايچون چتين بر امتحان دورمى تشكيل ايتشدر. لوتى ، اودرت سنه ظرفنده توركلرى يونانيليله و بولفارلاره قارشى دكل فقط توركلره عاربار اولان كندى مملكتنى غضبك افكار عموميه سنه قارشى مدامه ايتك صورتيله ، جوانمردانه دوستلارك اكلعلوى دليلي ورمشدر. بولفارلاردن تحسس و متيج اولان تورك افكار عموميه سى حسابنه حركت ايدن

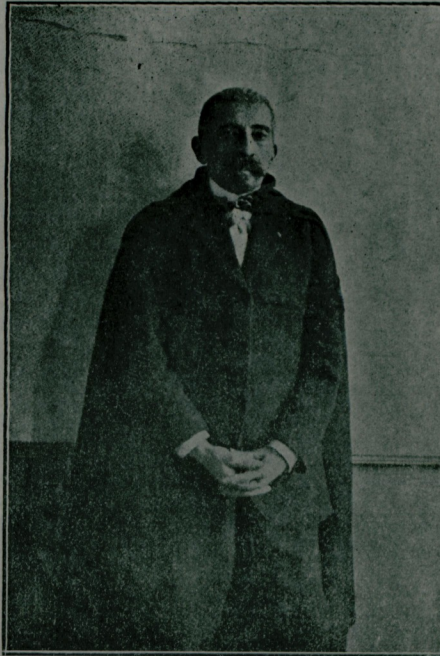
مرحوم فؤاد رشاد بكك داخل اولديني برهش ، مباركه عقينده استانبولده «لوتى» نامه برهيكل وضعى وياكلخانه يارقنده بر چشمه انشاسى دوشونمشدى . مع الاسف بوتون اوتصورلر نتيجه سنده ، ايچنق ديوان بولنده ، لوتيك برمدت ايچنده اقامت ايتش اولديني خانه ك فوسى اوستنه برمرمر لوحه قويله بيلدى .

«لوتى» نك توركيابه دائر اثرلرى هر نه قدر حقيقى حياته مشاهيت جهتدن ضيف كوروپورلر . سده حقيقت شرعيه يى احتوا ايتك اعتباريله ، توركيه توركلر حقنده شمدى به قدر اجنيلل طرفندن يازيلش اثرلك اكل صحى عدا اولتق لازم كالير . غريده «لوتى» دن اول «شرق» و «توركيه» ، و يفتور هوغو نك «له ژورنال» ده آكلديني كى تصور اولنوردى . عظيم چنارلر آلتنده بالالارنى بارلاتان ساردقلى ، صيرملى ، بيقلى صقاللى قورونج اسوازيلر ، قراچاچلى حرم كنج عاشق بگلر سياه كوزلى چاقق قاشلى يياض و طوشول مشوقلر . بو محدود لوحه لره برچوق جين ، پرى مناره و مؤذن علاوه ايديلسين ، و يفتور هوغو نك توركياسى وجوده كالير . لوتى بو ساخته و افسانه وى توركيه بريته سلولريك ، مزراقلرك ، چنار آلئى قهرلريك ، قسلى

اولرك ، قاتع ، اسكدار ، ايوب ، اسكدار و بروسه مسلمانلنك صاف و آسوده توركياسى اقامه ايتدى . توركلرى هواسنك بوتون اسرارنى سزوب ، موسيقى كى آكلادماز شيرلى آكلاقق قدرتلى حائز نامار دوز ، سيال بو اسلوبه آكلادى . ينيله بيليركه تورك هواسنك سحرى كشف ايدن ايلك اجنى شاعر «لوتى» در .

«لوتى» نك ، توركلرى موزء اشيا سى حالنده كوسترمه سنى خوش كورميايلر اولدى . «لوتى» نك ضيايله جاندن متأثر اولديغن بوسرده بو نقطه

(توتونون) ده ، اثرى بو نقطه نظر دن شدلته تنقيد ايتشدى . (بيدرلوتى) نك توركياده بايدى متعدي ساحتلردن توركلره اولان سيق ناس و معارفه سندن صوركه يازيلان «له ده زانسانه» سى بيله حقيقى تورك حكايه سى لذتى حائز اولقندن اوزاقدر . اثر ، باشدن باشه «په رابالاس» استانبولى ايله (به دكر) شرق رايجه سى قوقار . اساساً وقعه نك باشليجه قهرمانى (چنان) ك ، دوست برمه ندى عائله يارديميله تورك قاديى شكل و شيائيله (لوتى) به كوروغوش برفرانز قاديى اولدينى وچى بوندن شيه ليش اولان لوتى نك حقيقى آكلامى ايچون

بيدرلوتينك صوك رسمى

برچوق اوغراشد ينى ، فقط حسنه حرمة صوكنه قدر سرلك كنديسندن مكتوم طولوش اولدينى اوزاقدن اوزاغه ايشتيشدك .

توركيه حقنده ياكش معلوماته يازيلان بو اثرلك ، فرانز قازلارى و بين الملل ادبيات تريكلى ايچون حائز اولجى ياباچيلىق يازمى ندرجه قوتلى اولورسه اولسون ، تورك خلقتك ذوقه كيتيسى ممكن دكلدى . اونكچون تالافان حربه قدر (بيدرلوتى) اسى توركياده هر كجه طاييلان براسم اولامشدر . بالقان حربه ييزه لوتى شاعر و حكايه قى لى براقوب تورك دشمنليره

ادب بو اسى سوشن و صوكنه قدر قبول ايتشدر . لوتى ميلادى ۱۸۵۰ سنه سنده و نمش ، ۱۸۶۷ ده بحره طلمه سى صفيله «بوردا» اسنده كى كى ايله بحر محيط كيرده ايلك اوزون سفرى ياششدر . كى چاتنك پيتنر نوكنمن بوش زمانلرى (بيدرلوتى) نك استمداد اديسى انكشاف ايتن بران باشليجه سب اولشدر . دويدقلى كوتى كوتنه قيد ايتكندن ، اثرلى وجوده كلدى .

«بيدرلوتى» نك ايلك حكايه سى (آزاده) ددر . كنج ضابط بونى «ورنيه» اسنده كى طاييه كورومش ، طاييه ، كنج و همچول صراحتينك اهيت لايق كورمدي بو اثرى كوزدن كيرمك اوزره قاربينه ورمش ، قاربى نكته ممش و كتاب برد اولمشدر . (آزاده) نهايت ۱۸۷۹ ده ديكر برطايك دلالتيله ، مؤلف اسى ولفسز انتشار ايتدى . فقط نظردنى جلب ايتدى . برقاچ آكى صوركه ادبيه مادام آدام ، مديرسى اولديني مجموعه ايچون غير مطبوع برحايه آراشديرركى (آزاده) يى باسدريان طاييع زنده (لوتى) نك (رازه) اسنده برحايه نك مسوده لرى بولدى . مادام آدام اثرى بلاترد طبع ايتنردى و مو . قيقى تا مبن ايدن بالجه وسائلى حركته كيتيردى . شهرت باشلامشدى ، فقط مؤلف يته كندى طاييوردى . ۱۸۸۰ سنه سنده قدر شكرى محافظه ايتن دكصكره آنچق بو تارخندن اعتباراً كتابلر يته مستعار اسنى قويمه باشلامشدر . (لوتى) نك اثرى فرق جلدلرك ريكليت تشكيل ايلديور .

توركلر و بيدرلوتى

«بيدرلوتى» نك توركيه حقنده ايلك اثرى «آزاده» در . مع الاسف بو تار ، عادات و اخلاق حقنده برچوق ياكش مشاهدله دولودر . ازاده نك سويلكى سويديك آهنگسز ، حيوان اسيرلندن متشكل مركب برشرق واردركه يالكز باشنه بو شرق اثرلك عارف اقدى اسنى آلدرق برمسلدان قادييله تاهل وگويابوب سلطانده تمكّن ايدن برانجى طرفندن يازيلديغن انسانى شيه ايتنر يركه كليات ايدر . حكايه نك تورك لسانه و عاداتنه وفوف ايله يازلدينى كوسترنه خطال سلسله سى كتابك اسندن باشلار «آزاده» بزه معلوم ويا شرقى اسانلرندم موجود براسم دكادر . برتورادويى بوساك (آزاده) دن غلط اولمى بمثل اولديني يازمشدى كه زده بو فكرده زده حكايه قاريشان (صالمون) اسنده كى بودى ، وديكر انشاس ، وقعه نك هيت مجموعه سنه تورك چاننه نظر آكلادماز برساخنه و بريايچيلىق وريور . مرحوم موفق فكرت بكرى ، بكرى بش سناه اول

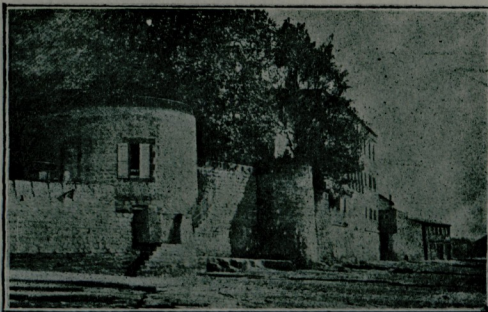
«لوتی» نیک امیر مصر ویتلری

«لوتی» زما نیک صناعی مدینتدن شدله نقرت ایدردی . او نه هیچ برسیله الکتریکی صوقامشدر . الکتریک ضیاسندن و تلفوندن بحث ایدیله سته تحمل ایدمزدی ، مسافری اولدی زما ن ، اونیک بوتون اوطارلری مومرله تنویر ایدردی . مالکانه سته یالکن قالدیی زما نلر ، شرفکاری رنگلی ایگردن ایلرکینیر ، و تخور راجمعلی اورتنه سنده بحورهای ایل اویاردی . اوندی ، شرفدن کتیردی ، بوتولاش تختلردن وطاشلردن رجام وجوده کتیرمشدی ، بوجامده ، (آزاده) نیک سزارطاشی اوستنده متمادی برلامیه یامار وکونک بش وقتنده صاریق مارشم عرب خدمتکارل اذان اوفورلر .

تقری و ابدینک بوشانی اندیشه لریله بی قرار اولدی بی ایچون اسلوبیله هر کی غشی ایدن بوآدم ، کندی آلمی برقیقه آووته مامشدر .

«ژول ووتر» دن
[«لوتی» نیک فوق الماده
] رمال ایل تریب ایدیلن ،
دار برله جیل ، اوق چیلای
جله لری یازیلن حکایه لری
خی شکسیرک دارملردن ،
راسنیک هالهلرندن و بازارق
[رومانلردن زیادیه متأخراتش
وصارمشد . بوآزله

اک ایشادتی

بیر لوتینیک اولدیکی او

نظر اوزرندیه دورمیه جفر .

«لوتی» نیک امیر ایتربی مسامت

«لوتی» نیک فرانسیز ادبیاته کتیردیکی یکی حساسیتک تحلیلی بزه دوشمز . بناء علیه بو خصوصیه تورک قارشیه بجل بر فکر ویرمک اوزره فرانسیز محررلر نیک بو خصوصیه یازدیلرندن بعضی خلاصه لر آله جفر . لوتینیک وفاتی مناسبیله «اور» غزته سنده انتشار ایدن مقاله دن :

[«لوتی» نیک صنعتی اصل تحلیل ایتلی ؟ لهجه می فقیردر ، نحوی ایشدائی و متردددر . بو بویه اولقله برابر «لوتی» نیک اوج سطری بزی برآن ایتندیه رنگلی و معطر بریری عالیه کوتورمک ایچون کفایت ایدر .

بواسلوبده محقق آکلادماز برسر واردی ؛ «لوتی» نیک بوتون دهاسنی یالان ایشته بوسچردر . یازیلرندیه برتک اندیشه حکمراندر : حیاتک قرار سزلفندن شکایت ، ابدیت خشیتی ، وعدم فورقوسی . بوتون حیاتنده لوتی بو فورقورلرک صفوق زعشه سیله قیتمهش و هیچ برشی اوئی ایصیده مامشدر .]

«قومیا» دن

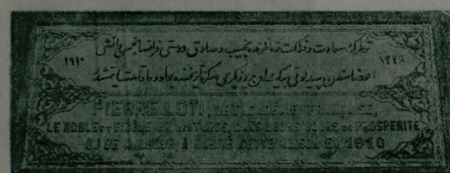
[«لوتی» حیاتک قرار سزلی ، اشیانک زوالی و ابدینک خشیت و مہجیتی اورتنه سنده دودیدی اضطرابله هنیغره هنیغره آغلامش و سودیدی شیلرک اوئی بربر ترک ایتدیکی کودرک عاشقانه فریادلرله و بآسک تاروخدن قویارتدیی صیحه لرله باغروب ایتکله مشدر . ائولی بواجی سسلردن وجوده کلدی .]

«تان» دن

[«لوتی» کرک مسافه ، کرکه عادات و اخلاق اعتباریله بزدن چوق اوزافنده اولان ملککنتره قارشی برانجذاب دویغمشدی ، «لوتی» بالخاصه شرقی ، مسامانلری واسکی مسلمان استانبولی سوردی . یکیلدی ، قوتلی لذتلی آزاددی ، فقط دائمی برداء الصلیله مضطرب و زمانک فراری ، اولومک

بیر لوتینیک استانبولده اوطور دینی اولک قابونیه کتابه اصیابرکن

قایینک اوستنده کی کتابه

لوتی یازارکن ایلک حله ده بولدی کله لری اسلادکشدیر . مہمکی قاعده انخا ایشدیی . (بوکلرک دوغرو کلرلدی ، آلا بورمیسکز ؟ فکری اولدی کی افاده ایدن کلر . تصحیح یالکن فضلہ کلرلی جلہ دن طلی آنکجه احصار ایتلی) دیردی .]

«لوق» روشفورد مک اوینده کرانها قاشلره مفروش و مقدس اشیا ايله دولو برچین معبدی ده وجوده کتیرمندی .

«لوق» بوتون سنتلردن آکلاردی . مکمل برسامدی ، فقط بالخاصه موسیقی سوردی . یاقین دوستلرنک مجلسنده ، او را آقئورلی کبی مختلف قیافتلر کتیر ، بوزنی بویار و غایت درست ، براق بر سله تقی ایدردی . «لوق» حال طلیعینده آزقوشوره آزاچیلیر بر آدمدی . فقط کندینی حقیق دوستلره محاط بولونجه نشسته لیر ، آلتقی فقط طاتی بر سله حکاکلر آکلاییر کولر و کولوروردی . ادبی هیچ بر کتاب اوقوماش اولدینی سوله ی «لوق» کندی حقدنه یاز بلان بوتون یاز یلری دفته اوفوردی . «تنقید»ی آکلمازدی و دائما بردشلق اثری اولدینی ظن ایدردی ، هر غلبنده یازان ایچون (بن اوکا نه یادم ؟) دیردی . خصوصیتلری و ذوقلری اوکر نک اوزره وقیله کندینسه سراجمت ایتمش اولان برقادینک آلبومه یازدینی جوایلر درونی حیاتی حقدنه صیبی بر اعتراف ماهیتده در :

— ایدمه لکیز نه در ؟

— کوزل ، کنج ، چوک و فوتلی اولقی !

— حیانتک زک کوزل کونی هانکپیدر ؟

— استانیولده ۱۸۷۱ سنه سی کانون اولنک

دردنچی کونی آقشای !

— باشماق ایسته دیکنز مملکت هانکپیدر ؟

— هندستان ویا ایران !

— یاپانچی ملنلر ایچنده هانی مانی الک جوق

سورسکز ؟

— هر کمنز لکندن دولای عرب ملتی !

یبرلوتینک اوغلی ساموئل دیو و اوغلنک آننسی ایلر زوجیسی تابوت باشنده

یبرلوتینک تابوتی اولنک صالونده

آرتق کیمسه نک بردها کورتورمه یکی اوزا- فردک سمرایه آرقلری دونوک ، بونیوزلندن قیسه یکه دیکر یه باغی ، بوزکی سورلیله جودلری ایصلا تان هر دالعه ی قارشی یاشلری متوکلا نه ایلیک ، کولردن بری بولهجه سفیلانه سفرا دییوردی . کوزل موقاتی ، سوزلی سوايله ایصلا تمش بر یولاق برارجه چیکنه یوردی ، او ، اولومه حکوم ، یاشایان حیوانلر عدادندن شیبیدن وعفوا بدله مک اوزره چیقارلش حیوانلر ... فقط اولدرلندن اول ده خلی زمان سونوقدن ، صدمه لردن ، ایصلا قلدن ، اوپوشوقلدن ، قوروقدن مضطرب اولاجلردی ...

بحث ایستیم آقشام بالخاصه حزیندی . افقده زیاد ، صولون بولولطر دولاشدینی ، ایشیق آزالدینی ، روزکار سستی یوکلندینی و شبان امنیت اولمایان برکیچه حاضرلاندینی زمان دکرده بوله آقشام لرچوق اولور . اوزمان ییتیز ، توکمنز سورلک اوزمه سنده کندی متجرده بحالده حسن ایدن انسان قرمنک ، حق اک یاس آور محارنمه کی غروب لده دیولمایانچی مهم بر قساوته دوشور . بو ، چایر و اوت ایچون خلق ایدلش ، اناسلاردن فله مهجور ، ویزم کی امیدی اولمایان بی بیچاره اولورده ، ابتدائی ذکا لیه رغما ، بومنظر مرک اضطرانچی کندیلرینه کوره چکسلر و بومنظر مرده یقین اولان اولوملرینک مشکوک خیالی کورسلر کرکدی ..

بو یوک ، معنائز کوزلری دکرک قورقونم اوزاقللر یسه مرکوز ، خسته لره خاص طالکله کوبیش کتیریوردی . آرقداشلری بونمحتلرک اوزنده ، برررز ، یالرنده اولدرلشدی .

متارکدن سورکه مملکته عودت ایدن «لوق» خانه سنده منزوی بر حیات پکیر یور ، آزاچیلور ، کیمسه ی کورونم یوردی . قیسه کرینتیلری ایچون صابک ویا آقشامک تنها ساتلرنی انتخاب ایدیوردی . برسنه دیری ایسه آرتق بوسبتون چیق یوردی . بوتون کون بر شه زولنه اوزا تمش ، قیش یاز آتشی یانان رواجاق کسانده یواش یواش اولور واک یاقین اقرباشه ییله خرایسنگ منظره سی کوسترمک ایسته می یوردی . «اختیارلغی وچیرکینلکی کوندوز ضیاسنده عالم کوسترمک دغرو دکدر . بو ، ضیایه قارشی بر حقاتر در» دی یوردی . نهایت حزینلک اوننجی کونی «هنده ای» ده امکدار اختیار اوشاغی باش اوچنده متعقیرله منجره آغلایور کن بر آزاوزون سورن فقط آخیز بر احتضار ایچنده سورک نفسی تسلیم ایتشدر .

آقشای به ترجمه سی درج ایتده کمر حکاکه یبرلوتینک مرحت و اولوم کتشی عنوانی حکاکلرندن بریدر .

قصا بلق صیغیر

بحر محیط هندیک اوزمه سنده ، روزکارک ایلکمه باشلاندینی یاسلی بر آقشام . بوله چک ایچون «سنا بور» دن آلدیغیز اونای زوالی اوکوزدن اینی دانسی قالشدی . بونلر ، بوسو- کتچیلر شیبیدلک محافظه ایدلشدی . زیرپولجلیق فنا بر ملت دولایسیله ، اوزایوب کیدی یوردی . یتاب ، ضعیف ، آجیق ای بیچاره اوکوزک کیکارک جیتیلرینه تصادف ایدن دریلری واپورک صالیتبیله شیبیدن بیراغشیدی .